Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Svar på fullmäktigemotion om kulturvälfärdsplan

Sektionen för främjande av välbefinnande och hälsa samt kontaktytor 3.11.2026 § 61
ÖVPH/3773/00.02.00/2026

Beredare Niemistö Riku
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Fullmäktigeledamot Lotta Alhonnoro lämnade den 8 juni 2026 in en fullmäktigemotion med förslag om att utarbeta en kulturvälfärdsplan för Österbottens välfärdsområde.

Med kulturell välfärd avses de positiva effekter som kultur, konst och kreativ verksamhet har på människans välbefinnande, hälsa, delaktighet och livskvalitet. Enligt en utredning från Kulturpolitiska forskningscentret (Ruokolainen & Kautio, 2025) hade fem välfärdsområden en separat välfärdsplan eller ett utkast till en separat välfärdsplan. Dessutom hade Mellersta Österbotten ett gemensamt utkast till plan för landskapsförbundet och välfärdsområdet. Österbottens välfärdsområde hör till de välfärdsområden som inte har en separat kulturvälfärdsplan. År 2026 publicerade Österbottens förbund ett kulturprogram för Österbotten för åren 2026-2030, som innehåller en del som behandlar kulturell välfärd. I programmet konstateras att det på regional nivå bedrivs ett tvärvetenskapligt samarbete med välfärdsområdet kring kulturell välfärd, särskilt inom de strukturer som främjar välbefinnande och hälsa.

Ovan nämnda utredning (Ruokolainen & Kautio, 2025) bekräftar motionsinlämnarens iakttagelse om att kulturell välfärd inte direkt tas upp i Österbottens välfärdsområdes välfärdsberättelse eller välfärdsplan. Den servicestrategi som välfärdsplanen utgör en del av framhäver det förebyggande arbetet och samarbetet med kommunerna, organisationerna, sammanslutningarna och det övriga medborgarsamhället. Eftersom en stor del av kulturtjänsterna tillhandahålls av kommuner och organisationer hör den kulturella välfärden naturligt till denna kontaktyta. I praktiken syns betoningen på den kulturella välfärden kanske tydligast i den välmåendeguide som upprätthålls av Österbottens välfärdsområde. I guiden lyfts kultur och fritid fram som ett eget tema. I guiden konstateras att kulturen främjar hälsan, livskvaliteten, delaktigheten, den psykiska hälsan och de sociala relationerna. Som exempel lyfter man fram kulturhobbyer, medborgarinstitut och kulturkompisverksamhet.

Precis som motionsinlämnaren konstaterar finns det stark vetenskaplig evidens för kulturens positiva effekter på välbefinnandet. Forskning visar att deltagande i kultur och konstnärlig verksamhet har betydande positiva effekter på välbefinnandet. De kan stärka det psykiska välbefinnandet genom att öka livskvaliteten och erfarenheten av meningsfullhet, främja den sociala delaktigheten och gemenskapen samt stödja den fysiska funktionsförmågan och hälsan. Dessutom har man observerat att kulturell verksamhet minskar ensamhet, stress och psykiska problem samt stöder välbefinnandet och hälsan under hela livet. (Fancourt & Finn, 2019.)

Som svar på motionen föreslås ingen separat kulturvälfärdsplan. Däremot bör perspektivet kulturell välfärd beaktas i större utsträckning inom ramen för välfärdsplanen och det samarbete som bedrivs för att främja välbefinnandet och hälsan med kommunerna och organisationerna. Kommundiskussioner förs årligen med kommunerna i regionen om främjande av välbefinnande och hälsa, där man fastställer mål för samarbetet. I dessa mål är det skäl att fästa uppmärksamhet vid det kulturella välfärdsperspektivet. Ett konkret mål kan vara att ta i bruk Kaikukortet i alla kommuner i området. Syftet med Kaikukortet är att förbättra möjligheterna för personer med en ansträngd ekonomi att delta i kulturlivet, motionsverksamhet och medborgarinstitutens kurser. Kortet används i alla kommuner i välfärdsområdet förutom i Kristinestad och Kaskö. Inom en del av Österbottens välfärdsområdes tjänster (vuxensocialarbetet, tjänster för äldre och psykosociala tjänster) delar personalen ut kort till sina klienter. Dessutom bör användningen av konstbaserade

metoder i välfärdsområdets klient- och patientarbete, med beaktande av tjänsternas innehåll, stödjas och främjas som en del av utvecklingen av personalens kompetens.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Niemistö Riku
föreslår att sektionen för främjande av välbefinnande och hälsa samt kontaktytor beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesstyrelsen för den fortsatta behandlingen i fullmäktige.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilagor

Bilaga 1 93. Fullmäktigemotion om en kulturvälfärdsplan, L Alhonnoro, Gröna

Kompletteran-
de material